

**СЕКЦИЯ „ЕТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ” КЪМ
ИНСТИТУТА ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ОБЩЕСТВАТА И ЗНАНИЕТО - БАН
ФОНДАЦИЯ“СОЛИДАРНО ОБЩЕСТВО“
ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НА РОССОТРУДНИЧЕСТВО В БЪЛГАРИЯ**

ОРГАНИЗИРАТ

ДВНАДЕСЕТА НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ ПО ЕТИКА

**МОРАЛ И ЕТИКА НА СПРАВЕДЛИВОСТТА В
СЪВРЕМЕНОТО БЪЛГАРСКО ОБЩЕСТВО**

18 ноември, 2016 г.

Руски културно-информационен център – София

ул. „Шипка“ 34

Дванадесетата национална конференция по етика е посветена на справедливостта – един от най-важните елементи във функционирането на морала, правото, икономиката, политиката, религията – на всички нормативни системи във всяко общество. Предложението за едно справедливо общество стои в основата на първото голямо произведение на нормативната етика, политика, право в историята – „Държавата“ на Платон и в безброй други произведения на философи, етици, мечтатели до наши дни.

В продължение на 45 години живяхме в едно общество, което беше обявило, че негов основен принцип на справедливостта е „От всекиго според способностите, всекиму според труда“. След това тълпите, които викаха „Демокрация“ по площадите очакваха, че ще влязат в едно още по-справедливо общество и с такива очаквания в България бе наложен един

периферен, компрадорски неолиберален капитализъм. Двете основни партии в него – от ляво и от дясно – обявиха, че справедливостта е една от трите основни ценности в програмата им, наред със свобода и солидарност. Дали днес живеем в по-справедливо общество, как възприема и как разбира българинът справедливостта, доколко тя пронизва неговото поведение, както и действията на институциите, които бяха създадени по времето на реставрацията на капитализма? Именно защото от Платон през Маркс и Джон Ролс до Славой Жижек и Ноам Чомски справедливостта е централен проблем на социалните науки, а милиарди хора днес по света и милиони в България живеят с усещането, че живеем 25 век след Платон в общество, в което няма справедливост, това се превръща в проблем над проблемите, над който решихме да дискутираме на XII Национална конференция по етика.

На нея ще търсим отговори на такива въпроси като:

- Дали до 1989 г. или сега живеем в по-справедливо общество?
- По какво се различават принципите на справедливост на различните партии и идеологии у нас?
- Защо програмите на политиците обещаваат справедливост, а масовите нагласи са, че живеем в едно все по-несправедливо общество?
- Как виждате справедливостта в икономическите взаимоотношения до 1989 г. , сравнени с днешния ден? Справедлив ли бе начинът, по който собственост за милиарди бе отнета от целия български народ и заграбена от едно малцинство?
- Справедливо ли беше под външна диктовка да унищожим четири блока на АЕЦ „Козлодуй“, да закрием научно-техническото разузнаване, да се откажем от различни енергийни проекти, да плащаме прескъп ток на американските централи, да унищожим без каквито и да е компенсации ракетните комплекси, да дадем голяма част от нашето национално богатство на чужди компании, да изпълняваме безропотно указания на външни сили?
- Какво е отношението между справедливост и равенство в нашето общество днес? Какво е състоянието на двата основни вида справедливост – ретрибутивна и дистрибутивна?
- Дали либералната демокрация предлага по-голяма справедливост от социалистическата демокрация? Марксистите смятат, че истинска справедливост е възможно чрез премахване на частната собственост, а Айн Ранд и нейните либерални пропагандатори у нас говорят, че това може да стане само чрез частната собственост. Какви мислите вие?
- Доколко равноправни и справедливи са нашите взаимоотношения днес като страна с останалите държави в ЕС и големите геополитически сили?

- Доколко е справедлива днес правната система и по-справедлива ли е тя в сравнение с тази по времето на социализма? Смятате ли, че за да има справедливост е нужен референдум за извънреден съд, както прави това Стамболийски, на виновниците за ликвидацията на селското стопанство, разграбването и унищожаването на индустриалната собственост?
- Справедливо ли е (обусловеното от сегашния глобален неолиберален капиталистически модел) „източване”, присвояване или да го кажем по-рязко, и по-точно, ограбване на богатствата и народите, на държавите и страните от днешните хегемони?
- Неолибералният пазар и грабежът по време на прехода към капитализъм у нас атомизираха българското общество, отчаяха хората и немало от тях търсят спасение и справедливост в реанимацията на религиите – ислям, християнство и пр. Смятате ли, че това е верният път към откриването на справедливото и по-добро общество?
- Идеята за справедливостта е водеща в исляма като религия и хиляди млади хора отиват на смърт в самоубийствени атентати по целия свят с представата, че се борят за едно по-справедливо общество. Коя е причината за това, че битката за по-справедливо общество придобива днес такива средновековни и домодерни форми?
- Реалност или илюзия е митът, че отвореният свободен глобален пазар е способен да регулира и дори да балансира значими сегменти на несправедливости между производителите и потребителите на стоки и услуги?
- Морално справедлив ли е сега функциониращият модел на евроинтеграция? Дали в Европейския парламент приемат закони и норми, които да носят справедливост на гражданите в ЕС?
- Може ли преднамереното и политическото разделение на Европа на Стара и Нова, на различни скорости или на региони да притежава, пък и да излъчва несъмнени морално-етически справедливи импликации, и образи?
- Могат ли да се оценят и като нравствено справедливи военните интервенции, или „участия” на европейски военни контингенти от страните-членки на Съюза, включително и на България в Ирак, Афганистан и други точки на планетата?
- Днес живеем при капитализъм, при който 62 човека притежават половината богатство на планетата, а разни политици ни обясняват как живеем в едно „свободно“ и „справедливо“ общество и ако има проблеми у нас, то е защото не е „реформирана съдебната система“ или защото не сме се „освободили от недостатъците на комунизма“. Съгласни ли сте с това?

- Защо както у нас, когато в края на 1989 г. и през 90-те години, така и на много други места по света се извършиха всякакви „революционни пролети“, „кадифени, нежни и цветни революции“ с обещания, че се влезе в едно по-справедливо общество, а се получи точно обратното?
- Платон смята, че водеща особеност на справедливостта в най-добрата възможна държава е, че управляват най-мъдрите, най-умните, най-знаещите? Смятате ли, че у нас ние сме управлявани от най-мъдрите, най-умните, най-знаещите и ако не сме защо? Франсис Фукуяма смята, че при Китай с неговата номенклатурна система начело са издигнати политици, които вземат по-рационални икономически решения от американските лидери, дошли на власт чрез либерална демокрация. Смятате ли, че той е прав?
- Защо и как санкциите към Русия от страна на САЩ и ЕС обуславят несправедливости и неравномерни щети в отделните страни-членки на ЕС?
- Идеологически/политически рекламираното „отворено общество“ наистина ли е символ и въплъщение на справедлив и достоен човешки живот, или и прикритие на несправедливост чрез всевъзможни инструменти?
- Има ли органични връзки и зависимости между ерозията на съвременната либерална представителна демокрация, кризата на легитимността и ескалацията на несправедливости и неравенства в днешните общества?
- Дали и как политически компромиси и „консенсуси“ между противостоящи политически идентичности могат да тушират, или – обратно – да ескалират социални неравенства, несправедливости в днешното общество?
- Как популистките политически дискурси изопачават съдържанието и използват по различни начини и в разнообразни форми на темите за социалната и моралната не/справедливостта в публичните комуникации? Как лозунгите за справедливост от страна на политици и партии се превръщат в идеологема, прикриваща политики на нарастваща несправедливост? Възможно ли е идеологически неутрално понятие за справедливост?
- Как дискурсът за справедливостта публично или медийно се лансира и инструментално се експлоатира от днешните политически езици, граматика и речници по света, в Европа и у нас в условията на прехода към капитализъм?
- Какъв е приносът на политизираните езици на омраза за производство, възпроизводство, дистрибуция и консумация на визии

и дискурси, които откровено стигматизират или перфидно обезличават справедливостта?

- Защо, как и доколко секторът на неправителствените организации се замесва във формално прокламиране и във фактическо елиминиране на ментални и поведенчески стереотипи за несправедливи връзки/отношения?
- Защо, как и доколко съвременните лобистки логики, техники или практики се оказват способни да дезавуират и торпилират историческите и социалните постижения в сферата на справедливите отношения и връзки?
- Справедлива ли е днешната данъчна система в България?
- Дигитализацията на съвременните икономики носи ли със себе си повече справедливост или е фактор за нарастване на несправедливостта?
- Защо и доколко политически рекламираните мултикултуралистки (етнически или религиозни) модели способстват за дезинтеграция, десолидаризация и увеличение на несправедливости между хора с различен етнически произход, с нееднаква религиозна, или социална принадлежност?
- Защо, как и доколко социалната аномия, маргинализация или аморалната десолидаризация на определени социални групи провокират и дори мултиплицират злоупотребите с всевъзможни предразсъдъци и предубеждения към „чуждата другост”, генериращи мощни несправедливости?
- Как процесите и тенденциите на увеличение на несправедливостите и неравенствата в държавата и обществото обуславят или катализират радикални промени в семейно-брачните и междуполовите отношения днес?
- Какво показват социологическите изследвания у нас и по света за възприятието на ретрибутивна и дистрибутивна справедливост на българина, сравнени с тези на представители на други страни и народи?
- Десните и неолиберални идеологии смятат, че основа на справедливостта трябва да бъде свободният пазар и частната собственост, левите социалдемократически идеологии смятат, че справедливостта ще се постигне като пазарът се коригира чрез преразпределителната роля на държавата и смесена собственост, а радикално левите идеологии смятат, че справедливостта може да се постигне в един свят отвъд капитализма, чрез премахване или отживяване на частната собственост? Какво мислите вие по въпроса?
- Ако трябва като Платон да напишем произведение, в което да предложим модела на най-справедливото възможно общество, какво

бихте предложили вие и как смятате, че може да бъде постигнато?
Има ли бъдеще един по-справедлив свят?

Всички тези, пък и редица други, производни от, или подобни на тях въпроси могат да са основен предмет на изследване, обяснение и трактовка чрез темите и анализите на доклади, с които вие, уважаеми колеги, можете да вземете участие в предстоящата XII Национална конференция по етика.

Очакваме Вашите заявки за участие с формулирана тема до **10 ноември 2016 г.**
Информация за приетите заявки: 13 ноември 2016

Пълният текст на докладите ще бъде публикуван в сборник статии.

Технически изисквания за статиите:

до 10 стандартни страници (1800 знака),

Формат: .doc, .docx; Times New Roman 12, linespacing 1.5, цитирания, бележки, библиография - в края на доклада

Организационен комитет:

Председател: Чл.-кор. проф. Васил Проданов, дфн, ИИОЗ–БАН, УНСС.

Константин Пеев, д-р, Началник отдел „Наука“ при РКИЦ.

Иван Кръстев, Фондация „Солидарно общество“

Проф. Максим Мизов, дсн, ЦИПИ

Доц. Емилия Маринова, д-р по философия, секция „Етически изследвания, ИИОЗ–БАН.

Гл. ас. Иван Миков, д-р по философия, секция „Етически изследвания, ИИОЗ–БАН.

Гл. ас. Стоян Ставру, д-р по философия, д-р по право, секция „Етически изследвания, ИИОЗ–БАН.

Любослава Костова, секция „Етически изследвания, ИИОЗ–БАН.

За контакт:

Доц. Емилия Маринова, д-р по философия

ema_marinova@abv.bg

Проф.. Максим Мизов, дсн

maksim_mizov@abv.bg

За текуща информация следете сайта на секция „Етически изследвания“, ИИОЗ, БАН:

<https://ethicsissk.wordpress.com/>